

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrta leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petivrtice za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Protest poslanca dr. Hohnjeca.

Pretekli teden je poslanec dr. Hohnjec v imenu Kmečke Zveze poslal ministrskemu predsedniku Davidoviču in finančnemu ministru Veljkoviču naslednji protest:

Vesti, ki so prodrle v našo javnost, da namerava sedanja vlada izmenjati kronske bankovce v razmerju 4:1, so med našim kmečkim ljudstvom vzbudile veliko razburjenje in močno nevoljo. Naše organizacije so porabile vsako primerno priliko, da so opozorile merodajne vladne kroge na zle posledice, ki zadevajo naše narodno gospodarstvo zavoljo tega, ker je vlada z raznimi, od nje odvisnimi činitelji delala na to, da se vrednost kronske ne dvigne, marveč znižuje čimdalje tembolj. Zle posledice tega postopanja so zadale ne samo imejitelje kronske, temveč tudi imejtelje dinarja, ki trpijo vsled neznozne draginje veliko gospodarsko škodo. Na vse te proteste in opomine se vlada ni ozirala, marveč je prišla na dan z namero, izmenjati krono v razmerju 4:1.

Zoper to nakano moram v imenu Kmečke Zveze odločno protestirati. Naj vlada pomisli, da tvorijo imejtelji kronske tri četrtine naše države, in naj se torej v zadnjem hipu premisli, da ne bo s takim, brez dovoljenja ljudskega predstavništva storjenim ukrepom prizadela zlasti kmečkim in delavnim slojem ogromno gospodarsko izgubo. Če se bo ljudem s tako izmenjavo zmanjšala njihova gotovina za tri četrtine vrednosti, se s tem ne bo draginja zmanjšala v isti meri, marveč se je upravičeno bati, ker se cene regulirajo ne po nižji, ampak po višji ceni, da se bodo tudi v naših krajih cene dvignile do višine beogradske cen.

Na te in vse druge gospodarske in socialno-politične posledice opozarjam kraljevsko vlado, ko v imenu Kmečke Zveze protestiram zoper nameravano izmenjavo kronske in obenem zahtevam, naj vlada stori prvi odločni in odločilni korak v prepotrebni valutni reformi z zednačenjem kronske in dinarja.

Občinske volitve pred durmi.

Važnost občin je tako velika, da ne moremo dovolj opozoriti svojih pristašev na bližajoče se občinske volitve, katere hočejo sedanji mogotci na vladi, socialisti in demokrati, izvesti na nepošten način z nasilstvom, s spletkami, z grožnjami in z vsemi jim razpoložljivimi sredstvi. Vajeni smo na vse nakane svojih nasprotnikov, odbili jih bomo tudi sedaj s poštenim, previdnim in odločnim nastopom. Naši pristaši po želji so toliko politično izsolani, da bodo stali vsi kot eden moč kot vestni varuhi svojih načel in kot umni izvrševalci strankinega programa ter pazili na vsaki poizkus, da bi nasprot-

nik z zlorabo svoje oblasti izvršili volitve v svojo prilogo.

Pošteno postopanje z glasovnico v roki v sklenjenih vrstah vseh dobro mislečih občanov bo dovedlo našo stranko tudi tokrat do popolne zmage. Vse medsebojne praske, vsa nesporazumjenja med občani in osebne mržnje morajo pasti in izginiti, ko kliče naša krščanska stranka, Kmečka Zveza, vse bojovníke na krov. Previdnost in opreznost naših zaupnikov po vseh občinah bo pa sigurno preprečila vse spletke naših nasprotnikov, liberalcev, samostojnežev in socialistov, ki upajo le na ta način priti do vodstva

v občinah. Če nočejo imeti ti ljudje pravilno izvedenih volitev in se bodo posluževali nasilja, zadeli bodo na odločen odpor vseh naših ljudi; vsako nasilje bode rodilo protinasilje. Zato že sedaj svarimo razne merodajne kroge, da se varujejo le poskušati uvesti pri nas volitve po nekdanjem hrvaškem ali madžarskem načinu. To bi dovedlo vso Slovenijo v silno kritični položaj in bi imelo slabe posledice. Zato opozarjamo tudi urade na njih sveto dolžnost, da postopajo povsod nepristransko; premislijo naj, da ljudstvo ostane, da se ga ne izbriše mogoče s potvorjenimi volitvami, ker nastopi po njih reakcija in obračun za storjene krivice in za prikražane državljanske pravice.

Hočemo imeti pravične volitve, brez pritiska, brez hujkanja, brez vplivanja od zgoraj. Le v takih volitvah se zrcali prava ljudska volja. Kakor si ljudstvo postelje, tako bode ležalo! Naša sveta dolžnost je, da pristaše Kmečke Zveze opozorimo na to dejstvo, da ne bo letel nikdar na nas kak sum, da smo držali roke križem in nismo dovolj glasno naglašali, kaka nevarnost preti gospodarstvu občin, če pridejo na krmilo ljudje, ki še niso nikdar in nikjer dokazali, da bi jim bilo kaj ležeče na splošnem blagru našega ljudstva.

Liberalizem in socialni demokratizem še nista nikdar uspevala v občinski upravi. Kdor nima srca za splošno blaginjo, nima usmiljenja do svojega bližnjega, zaničuje reveža in gleda vsakega, ki ni tako premožen, kot je on sam, od zgoraj navzdol ali od strani. Ta ne more in ne deluje za skupnost, za občino, temveč izkorišča svojo moč v občini le v svojo korist. Socialni

LISTEK.

Januš Golec:

Sedlarci.

(Konec.)

Ta vladno uradna zaprtija bila je Obsotelačnom vsikdar dobrodošla ter pristržno pozdravljena, ker je gojila in pospeševala dobičkonosno tihotapstvo, ki ne povzroča niti žuljev na rokah in ne izžema potnih srag, ampak zahteva le nekaj lenuške črnosti. Švercarija je bila do ustanovitve Jugoslavije ono nepregledno polje, po katerem so se podili Sedlarci v brezdelju kot ptice pod nebom, cvetili rožnate kot lilije in vendar so se hranili in oblačili kot malokdo, ki je delal in robotal s krvavimi žulji in potnega obara.

Vsak Sedlare vam je izvežban do doktorata v: svinjskem, govejskem, konjskem in blagovnem tihotapstvu. Naša visoka šola v Sedlarjevem je obsegala vedno štiri fakultete, ki so gojile ter razvijale svoj delokrog glede na vladno prepoved, ki je strogo branila bodisi uvoz hrvaških svinj, govedi, konj ali blaga. Enkrat so bile prepovedane za Avstrijo hrvaške svinje, drugič govedo, tretjič konji in četrto blagovni promet.

Sedlarci so presedlavali vedno iz svinjske švercarije v govedsko, konjsko in blagovno. Priliko za lahek zaslužek ste nudili Sedlarcem vedno ogrska ter avstrijska vlada z vsled živinskokužnimi boleznimi izdanimi prepovedi proste in po očesu postavne neovirane trgovine med Ogrsko in Avstrijo.

Nikakor si pa ne smemo predstavljati in meniti: Eh, tihotapstvo je meni nič in tebi nič nekaj čisto enostavnega. Ne, ne, prijatelji! Švercarija po poklicu in stanu zahteva prirojenih talentov in od zgodnje mladosti tozadevno temeljite izobrazbe v tolikrat prebriski preizkušnji.

Pravi švercar se šola in brihta prav celo svoje življenje. Iz prirojenega in stanovsko poklicnega tihotapstva pa vzklije, požene, vzraste in se vkrenini skoro neiztrebno ena najhujših strasti, katere se ne odvadi in ne odreče človek-tihotapec nikdar! Pijanec

se spreobrne, kadar se v jamo zvrne, pravi že stari pregovor. Da, da, docela isto je tudi s tihotapecem.

Kako marsikateri Sedlare je že otipaval zadovoljno se smehljajoč v svojem žepu po tihotapstvu zaslužene tisočake; pa šel je v drugič preko Sotle — vzeli so mu bandurji vse do zadnjega krajeurja, ga slekli do golega, ga prav pošteno prekišili in ali ga pognali liki berača preko Sotle, ali ga pa zatvorili v bajbak (ječo).

Ako so ga pa spasi na tihotapskih izprehodih avstrijski orožniki, ponovila se je švercarjem na Stajerskem ista žalost, kot na Hrvaškem. Danes vam je Sedlare žvenketal z novci po žepu, rajat in pil na smrt; jutri se je že pa vica! skesan in ubog kot cerkvena miš pod ključem.

Parkrat je znano meni samemu, da so bili postavi in kazni podvrženi Sedlarci in prav vsi obsojeniki radi tihotapstva po več tednov v zapor. Da bi pa njih osamljeni otroci preveč ne gladovali, porazdelila je sodnija obsojence v več partij in jih pripravila potem po teh oddelkih, da jih je ostalo vedno nekaj v varstvo doma, drugi pa so premišljevali med štiri steno samoto o trenutni minljivosti švercarije.

Radi te proklete negotovosti, tveganosti in prepadno globoke izgube na sicer bogatem in zakonitem polju tihotapstva pa ni nobeden Sedlare bogatin, ampak so vsi prav navadni kmetarji od danes do jutri, kakor ga pač zasači ta kruto neusmiljena usoda pravice.

Najljubša je bila Sedlarcem svinjska švercarija. To posebno ljubavno nagnjenje do tihotapstva s štečinci je izviralo v brezpogojni pokorščini hrvaškega svinčeta, ki ti preplava Sotlo, ako ga zapodiš v vodo, po zimi ti pa gre tudi preko leda. (Mostovi in večje brvi preko Sotle so bile vedno dobro zastražene.) Veliko težje kot s svinjami je z govedo in konji katere lahko tihotapiš le preko mosta ali plitvega broda.

Radi prepogosti kopeli v zimsko mrzli Sotli ti proklinja na starost skoro vsak Sedlare ono mučeniško ščipanje in trganje po nogah, katerega si je navlekel, ko je breidel tolikrat prepovedano za živino iz Hrvaške na Stajersko. Da bi pa bil popustil kateri

Sedlare pred popolno telesno onemoglostjo švercarijo in se oprijel česar bolj pošteno varnega in stalnega, ne pomnim ne jaz in ne moji predniki. Ravno vsled tihotapstva so živeli Sedlarci vedno v prav ozkem stiku in objemu s postavo in svetno gospodsko.

Ni čuda, da so moji domačini ob Sotli po preobilni izkušnji na mošnji in telesu dokaj podkovani in na polju postav in prepovedi. Sedlare ti je stal vedno v prvih bojnih črtah, kjer se je bil boj proti postavam in naredbam, ki so branile in kaznovale tihotapstvo. No, da se ne bom prerekal glede pravnih zmognosti Sedlarcev, povem na kratko: Sedlare je tudi — dlakooepen pravdar. In vsakdo, ki je imel s Sedlarci opravka pri sodniji, mi bo pritril: Boj se ženske od spredaj, konja od zadaj, Sedlareca pa krog in krog!

Predno pa sklenem te vrste o tihotapstvu, bi še omenil, da ni presenetila Jugoslavija nikogar tako razočarano kot ravno Sedlarce. Kaj bo s tihotapstvom in lahko dobrim vsakdanjim kruhom v Sedlarjevem, ako bo meja med Hrvati in Slovenci slobodno odprta? Pred te visoke planke življenjskega vprašanja postavljajo se tudi Sedlarci. Kajti iz Sedlarjevega pa do nemško prepovedane meje, kjer je sedaj tihotapstvo v zlatem cvetju, je preklicano daleč. Ali se bo oprijel Sedlare v bratskem objemu Jugoslavije poljedelstva, živinoreje ali kake obrti? Ne! Rajši se bo izselil kam ob zastraženo mejo, samo da bo požigal še do groba prirojeno mu strast švercarije.

To, kar sem zaupal bralcem dosedaj o Sedlarcih, je bil dokaj površen in pomanjkljiv opis njih zasebnega delovanja in življenja. V naslednjih vrstah bi se še pa rad dotaknil prav na kratko javnega življenja sedlarske srenje. Glede te točke pa že moram pribiti na pohvalno plat volilno in politično zavednost Sedlarcev, dasiravno še dostoj ni bila nikdar v prid naši krščanski in res narodno zavedni stranki.

Sedlare, četudi duševno omejen in zaplankan, ker ni videl od znotraj knjige, odkar sta ga nehala klesiti fajmošter in šolnik v šoli, je ponosen, zavedajoč se vsikdar in povsod reka starogrškega Aristotela, ki ga je izrekel nekoč v besedah: Človek je že po svoji naravi politično bitje.

demokrat pozna le organiziranega delavca v tovarnah, za druge reveže, za delavce na deželi mu ni mar. Liberalci gospodari v velikih potezah po svojih načelih, da polni kase mogotcev in nalaga bremena nižjim slojem. Dejstva kažejo, da so povsod dogospodarili, kjerkoli so prišli na krmilo v občinah. Zato je treba paziti povsod, da ne pridejo taki zastopniki v občinske odbore; enaki so si vsi, najsi bodo demokrati, socialisti ali pa samostojneži, ki so samo nasveže prebarvani stari liberalci, štajerčijanci in nemškutarji.

Za žensko volilno pravico.

V celi dobi svetovne vojne je bilo svetovno zanimanje osredotočeno v raznih vojnih dogodkih in v zahtevu po miru. Za notranje politične razmere in zahteve vojskujočih se držav se ni zmenil nikdo veliko. Kakor hitro pa je ugasnila baklja svetovne borbe, je začelo stopati po vseh kulturnih državah v ospredje vprašanje splošne ženske volilne pravice. Vzrok po uresničenju tega perečega vprašanja je dejstvo: pomanjkanje moške krepkih in delavskih moči in medvojna pripustitev žensktva k izvrševanju raznih moških poklicev.

1. Ženska volilna pravica v novejši zgodovini.

Zahteva po ženski volilni pravici pa ni poglata svojih kralj med srhotami in izpod razvalin svetovnega klanja, ampak izvira iz dežele politične enakopravnosti žensktva iz Amerike. V 11 državah Združenih držav posedajo ženske izza starejše ter novejši dobe pravico: da lahko same volijo in so tudi izvoljene. Vendar tudi v teh državah se ni vprašanje ženske volilne pravice popolnoma rešeno, so še vedni tozadevni boji. V angleški Kanadi v Ameriki so si umele ženske priboriti volilno pravico. Med evropskimi državami je podelila Danska žensktvu volilno pravico leta 1915. Z Dankami so dobile volilno pravico ženske v Islandiji. Tudi na Švedskem najdemo sicer dokaj omejeno žensko volilno pravico vseh davkoplačevalk. Po raznih kantonih Švice volijo ženske v gotovourade in oblasti kakor: šolstvo, obrtna sodišča, stanovansko nadzorstvo. Celo policijsko nadzorstvo je že posedalo glavno mesto Švice Cürich. Nekdanji ruski no ranji minister Protopopoff je tudi nameraval predložiti ruski dumi načrt postav za samoupravo občin. Ako bi se bila kedaj potrdila ta postava, bi se bila raztegnila občinska volilna pravica na ruski ženski spol. Seve, v Rusiji sedaj ni misliti niti v do glednem času na kaj ženski volilni pravici podobnega. Enako kakor v Rusiji je izjavil tudi angleški minister Asquith v zbornici leta 1916, da je spremenil svoje nazore glede ženske volilne pravice, katere odločni nasprotnik je bil do tedaj. Na Angleškem je vložilo žensktvo že v letu 1832 prošnjo na parlament glede ženske volilne pravice, pa še le po 86 letih zato prvo tozadevno zahtevo začelo se je na Angleškem resno gibanje žensktva za priboritev volilne pravice.

V bivši Avstro-Ogrski je bila večkrat ženska volilna pravica na dnevnem redu in se je postavno obravnavala. Vendar vsi tozadevni sklepi in predlogi so nejasni in polni protislovij. Toliko na kratko o zgodovini ženske volilne pravice.

2. Ženska volilna pravica in Jugoslavija.

Nikdo nam ne more ugovarjati, ako trdimo pred javnostjo: pri gradbi trobratske nam Jugoslavije je postavilo naše slovensko žensktvo svoj vogelni kamen. V onih medvojnih časih, ko je bilo treba seme Jugoslavije posejati po naši domovini, je bil ravno naš zavedno narodni ženski spol, ki je pri vojni odsotnosti naših moži in fantov prevzel neustrašeno nalogo sejalec Krekovi in Korošcevi zahtev glede udeležitve Jugoslavije. One v tisoče in tisoče broječe podpi-

Dosedaj smo se precej povsod otresli teh ljudi in občine so lepo izvrševale svojo nalogo. Ni dvoma, da bodo naši pristaši s tem večjo odločnostjo in slogo nastopali pri volitvah, da obdržijo v rokah valet in ostanejo na čelu svojih občin. Sedaj je čas za delo in za predpriprave; po volitvah ne pomaga nobeno jadikovanje. Vsak pristaš Kmečke Zveze naj stori svojo dolžnost; zaupniki, zbirajte volilce ter jih utrjujte v prepričanju, da jim bodo odločen volilni boj kratkega časa doprinesel večletni mir v občino in jih bo obvaroval marsikatero škodo.

so za ujedinenje troimenskega našega naroda je pobiralo naše junaško zavedno žensktvo. Že tedaj pri onem temeljnem delu za mogočno stavbo naše Jugoslavije se je tolikanj govorilo in obljubljalo, da bo zlata in zaslužena kolajna tega dela našemu žensktvu: volilna pravica. Če pomislimo in si pokličemo v spomin vse napore in delo, katerega je opravljalo naše vro žensktvo med vojno pri moški odsotnosti, nadalje, če pregledamo njegovo narodno delo pri ustanovitvi Jugoslavije, moramo priznati: Splošna ženska volilna pravica bi bila vsaj delno pravično in samoposebi umevno plačilo za naše vsega priznanja vredno žensktvo.

Slov. ljudska stranka in Kmečka zveza ste si stavili koj ob početku Jugoslavije programno točko in nalog: Uzakoniti se mora že pri prvih jugoslovanskih volitvah splošna ženska volilna pravica. O ženski volilni pravici, se je govorilo, razpravljalo in zahtevalo na vseh naših shodih in zborovanjih. Naše žensktvo je to pravico tudi sigurno pričakovalo od beograjske vlade. Lahko tudi rečemo, da, ako bi bila ostala naša stranka na vladnem krmilu v Beogradu, tudi naš zaslužni ženski spol bi ne bil pozabljen pri zakoniti podelitvi volilne pravice.

3. Sedanja vlada in ženska volilna pravica.

Kakor hitro so izrgali demokrati in socialisti radikalni in naši stranki vladne valeti iz rok, izginili in zatoni! Je tudi ves up, na podelitev splošne ženske volilne pravice. Premoč sedanje demokratično socialistične vlade je le nasilna, le za nekaj časa in nima nikake podlage in upore v troimenskem narodu. Tega dejstva svojega kratkega samoderžva se je zavedla tudi sedanja vlada, ustrašila se je našega klica in zahtev po splošni ženski volilni pravici. Prepričana je bila in je še, da, ako bi zadobilo tudi naše pošteno krščansko čuteče kmeti žensktvo svoj glas pri volitvah, bi odklenalo kulturno bojnim demokratom in socialistom na vladnih prestolih za vedno. Da si podaljša sedanja vlada življenje in svoj brezplodni škodljivi delokrog, je odgodila Narodno predstavništvo, brez soglasja ljudskih zastopnikov je skrpucala novi volilni red, ki izključuje osobito kmeti ženski spol, ki je za dobo vojne največ preстал in se tako junaško potegoval za osvoboditev našega naroda, od ženske volilne pravice. Volilno pravico bi naj imele potom novega volilnega zakona le čisto samostojne gospodinje, trgovke in gospične srednje šolske ali višje dekliške šolske izobrazbe. To pa radi dejstva, ker to žensktvo bo po večini trobilo v liberalni ali socialistični volilni rog. Kolika krivica je ta novi volilni zakon za naš kmeti ženski spol!

Naše kmetice in gospodinje po deželi so skoro vse s svojimi možmi na sosesi in ednake davkoplačevalke z možji. Ako je mož kot davkoplačevalec opravičen volilec, zakaj bi ne bila žena, ki nosi in plačuje oblasti in državi isto polovico davkov kot mož. Kje je pri tem krivica — novem volilnem redu pravica in svoboda, o kateri vedno lažejo liberalci (demokrati) in socialisti? Odklonitev splošne ženske volilne pravice je povojno zasluženo našega

vrlega in zavednega žensktva pod pravico in postavno enakopravnost. Iz novega volilnega reda lahko uvidi in presodi naše kmeti žensktvo, kdo je prijatelj kmeti žensktva: Demokrat ali socialist? Ne! Pod vlado teh dveh strank bo ostalo naše žensktvo za vedno zasluženo in oklenjeno v verige volilne brezpravnosti.

Edina Slov. ljudska stranka in Kmečka zveza ste si slavili nalog: našemu žensktvu na deželi priboriti za njegove zasluge splošno volilno pravico. Da je bil ta boj tokrat brezuspešen, so krivi največji sovražniki ženske volilne pravice demokrati in socialisti, ki se bojijo volilnih glasov krščanske prepričane žensktva! Toraj strah pred prehitro zmago pravice in krščanske misli je narekoval sedanjemu demokratični socialistični vladi novi volilni red brez splošne ženske volilne pravice.

4. Naloga našega žensktva pri prihodnjih volitvah.

Dasi se je našemu žensktvu odrekla tokrat krivično in nepravilno po vojni in defu za Jugoslavijo zaslužena zlata kolajna — volilna pravica, vendar ne sme naše žensktvo tudi pri teh prihodnjih občinskih in državnozbornih volitvah pozabiti svoje veljavne naloge. Pri teh volitvah v najbližjem času se bo bil odločen boj med kmetaljubno krščansko stranko in med kmeti in vero sovražno liberalno ter socialdemokratsko stranko. Ako bode, kar je gotovo, zmaga Slov. ljudska stranka pri volitvah v občini in v državni zbor, prišli bodo naši krščanski možje do besede, ki ne bodo pozabili v prihodnjem parlamentu na zaslužni križec našemu žensktvu — na volilno pravico. Sijajna zmaga Kmečke zveze v občinah in v državnem zboru, bo tudi zmaga in zakoniti udeležitev ženske volilne pravice. V boju za pravo ženske volilne pravice, krščansko slovensko in kmečko žensktvo, je tvoja naloga, da posvetiš in zastaviš vse svoje moči in vpliv pri volilno upravičenem moškem spolu, da bo volil mož in pristaše naše Kmečke zveze v občino in državni zbor. Zmaga Kmečke zveze v občinah ter Narodnem predstavništvu bo zmaga križa in vere po naših solah in zmaga v boju za splošno žensko volilno pravico. Vaši možje in fantje krščanske žene in dekleta, bodo poslušali ter ubogali vaš glas, ako ga boste krepko in neustrašeno zastavile v volilni tekmi za zmago Kmečke zveze, ki je edina prava prijateljica in prvoboriteljica za procvit krščanstva in ženskega volilnega prava. Na noge, v boj z besedo in nasvetom, tokrat gre za krščansko sveto stvar, za zasluženost, a od demokratov in socialistov, strahopetno odrečeno — splošno žensko volilno pravico!

Mobilizacija naše mladine.

Kdo se ne spominja one vesele dobe, ko je v letih 1900—1910 slovensko-štajerska mladina vstala, se organizirala v Mladeniških in Dekliških Zvezah, se na neštevilnih shodih, slavnostih in tečajih navduševala in izobraževala. Ta doba je vzgojila naši domovini celo vrsto verskih, narodnih in kmetiških braniteljev. Ob volitvah v deželni in državni zbor in v občinske zastope je organizirana naša mladina pripomogla Kmečki Zvezi do sijajnih zmag. Sodeloval sem v tej dobi v mladinski organizaciji. To so mi najprijetnejši mladostni spomini.

Sedaj zopet prihaja doba — je že tu — ko naše od nemstva osvobojena, a v verige liberalnega suženstva vkovana slovenska domovina potrebuje nujne pomoči svoje poštenočuteče mladine. Orli, Orlice, Mladeniške in Dekliške Zveze, Marijine družbe in vsak posamezni za krščansko, slovensko in kmečko stvar navdušen mladenič ali mladenka naj takoj stopi v našo armado. Stojimo pred volitvami, občinskimi in državnozbornimi. Boj bo hud! To bo borba na življenje in smrt med krščansko in združenim nekrščanskimi strankami. Naša stranka rabi vojščakov in

Pač z mirno vestjo lahko trdim, da izpolnjujejo te resnične besede moji rojaki ob Sotli doslovno natančno. Sedlarci ne srebijo iz prepričanja, iz govorov in predavanj na shodih, iz knjig ter časopisov svoje političnega prepričanja in pripadnosti, ampak že od pamtikeva mojih že davno pod grudo trlih prednikov iz svoje lastne vsled rojstva v — Sedlarjevem roparčnem narave, ki brca proti krščanskim zapovedim, pravici, narodnosti in poštenosti.

Vendar kratko in malo: Vsi Sedlarci so se vedno polnoštevilno posluževali svoje volilne pravice v ožigled občine, dežele in države. Pri občinskih volitvah so dosegli vedno toliko, da je bil skoro zmiraj župan občine Sedlarjevo iz njihove sredine po sicer ozkolirni pameti, širokovestnem sreč in protinostavnem delovanju. Vem in sem tudi prepričan, da bodo obdržali Sedlarci občino v svojih rokah še tudi znaprej, ker so ravno politično zavedno bitje že po svoji grešni naravi, kar njih sosedni vaščani niso in ne bodo, dokler jih morda ne bosta zbrhitala kak tole prebuheni župnik in šolnik po bolj narodnem kopitu in prikoju.

Seve, kar zadeva ono, koeljiivo narodno plat, so Sedlarci Slovenci, ker kaj drugega vsled rojstva in materinega jezika doslej niti biti niso zamogli. Pri vsem tem slovenskem rojstvu in le enem materinem jeziku pa sem dolžan omeniti, da so duhali in vlekli vase kaj radi ono gnočnico, ki je smrdljivo mlakužina po rainem „Štajercu.“

Pri vseh volitvah, pa bodisi v deželni ali v državni zbor so glasovali in dosedaj volili z ono stranko, ki je propadla s svojim kandidatom in katero ni držal domači g. fajmošter.

Toliko v pojasnilo glede sedlarskega koleša politike g. apostolu Samostojne Ureku, ki me je zadnjič enkrat dregnil v Brežicah z opazko in mi porinil pod nos, češ: Prihodnjo nedeljo pojdem oznanjevat samostojni evangelij v tvojo rojstno občino. Dosegel je svoj namen, ako je g. župnik pri K. Z., ako je pa preantant fajmošira za Samostojno, se bodo zapisali vsi Sedlarci K. Z. Vendar uspeh politične pridige gospoda Ureka v Sedlarjevem mi še doslej ni znan.

Da nisem pridobil ter spreobrnil Sedlarcev jaz sam kot njihov domačin na pravo, pravično, delavno in pošteno ravno pot, ta moj neuspeh je zapisan že v sveto resničnih besedah: Nikdo ni prerok v svoji lastni domovini! To se pravi: Četudi sem jim pridigoval in jih podučeval, še poslušali me niso, še manj pa verjeli, ker sem bil pač prerok iz njihove domovine. Več nego jaz bo dosegel pri Sedlarcih Urek, ker je Mermoljev učenec in tujec. Če pa bodo Sedlarci Samostojni v ponos, čast in povzdigo, pa je drugo vprašanje, na katerega si lahko odgovori vsakdo, ki je preletel z očmi te vrste.

Na vrtu verskega prepričanja in življenja priznavajo in verujejo Sedlarci v enega Boga, tri božje osebe, sedmere zakramente, katerih pa se ne poslužuje vseh, med posameznimi božjimi in cerkvenimi zapovedi pa so si izpeljali samostojne in dokaj grabeaste kolovoze.

Beseda in nauk domačega dušnega pastirja in farna cerkev jim je bolj deveta briga, večkrat in pri

mnoгих celo — španska vas. S tem pa nočem nikakor trditi, da bi ne zahajali Sedlarci ob nedeljah in praznikih k službi božji, seve, vendar ne vsi. Sedlarci moškega pokolenja se umaknejo med besedo božjo in sv. mašo na oni oratorij v župni cerkvi sv. Miklavža na Polju, kjer jih vidi le božje oko in nikdo drugi. Nekaj jih pa tudi podpira ob Gospodovih dneh vogle in zidove sv. Miklavža od zunaj, ker nima precej visoka cerkev zidanih, mora imeti pa žive podpornike. V molitvi sklepajo roke, Boga res moliti in prejemati sv. zakramente, še le začenja Sedlarci pobeljene glave in do tal sključene postave, ko mu že trkata Bog in farni patron sv. Miklavž na vest in telo, da se bo treba odeti z zemljo in pogledati k očetom, ki niso več švercarji in ne politično zavedna bitja, ampak stvari po božji podobi, ki so dolžne odgovor za svoj zemeljski delokrog, četudi je krožil ob nekdanj obmejni Sotli.

Te vrste sem napisal in jih zaupal javnosti v poduk, da kakor je Sedlarjevo, so po večini in z malenkostnimi izjemami vsi kraji ob Sotli. Toliko v predgovor za razumevanje slik in črtic, katere bom priobčeval v „Gospodarju“ iz dragega in nikdar zabnega mi doma ob Sotli. Tukaj mi je tekla zibelka, tukaj sem trgal hlače skupno s Sedlarci po vaško-šolskih klopah, tukaj barantal kot vojni invalid in se ukvarjal s konjsko kupčijo v družbi s Sedlarci, ki so tiho-tapljali kopitarje preko Sotle iz Hrvatske v vojnem letu 1918.